

ЧЕРВОНОЗАВОДСЬКИЙ РАЙОННИЙ СУД М. ХАРКОВА
ЄДРПОУ 02894059; майдан Героїв Небесної Сотні, 36, 3 під'їзд, м. Харків, 61001
тел.: (098)612-76-43, (096)808-19-23, e-mail: inbox@cz.hr.court.gov.ua

АНАЛІЗ РОЗГЛЯДУ ЧЕРВОНОЗАВОДСЬКИМ РАЙОННИМ СУДОМ м. ХАРКОВА ЗВЕРНЕНЬ ГРОМАДЯН ЗА 2023 РІК

З метою забезпечення реалізації громадянами конституційного права на звернення із зауваженнями та пропозиціями, що стосуються діяльності суду, заявами або клопотаннями, щодо реалізації своїх прав та законних інтересів та скаргою про їх порушення, а також здійснення та забезпечення права кожного на доступ до інформації, що знаходиться у володіння суду, судом приймаються на облік та розглядаються звернення громадян (заяви, скарги, пропозиції) та запити на інформацію.

Звернення громадян, що не підлягають розгляду відповідно до процесуального законодавства України, розглядаються Червонозаводським районним судом м. Харкова в порядку, визначеному Законом України «Про звернення громадян», а після реєстрації в КП «Д-3» діловодство за ними ведеться згідно з Інструкцією з діловодства за зверненнями громадян в органах державної влади і місцевого самоврядування, об'єднаннях громадян, на підприємствах, в установах, організаціях незалежно від форм власності, в засобах масової інформації, затвердженій постановою Кабінету Міністрів України від 14 квітня 1997 року № 348 (далі – Інструкція з діловодства за зверненнями громадян).

Порядок роботи у суді із запитами на отримання публічної інформації здійснюється відповідно до Закону України «Про доступ до публічної інформації», Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», Положення про забезпечення доступу до публічної інформації у Червонозаводському районному суді м. Харкова та внутрішньо-організаційних документів суду.

У суді створені необхідні умови для реалізації конституційних прав громадян на письмове або усне звернення на особистому прийомі керівництва суду.

Особистий прийом громадян в Червонозаводському районному суді м. Харкова здійснюється головою суду, заступником голови суду, керівником апарату суду та його заступником.

Слід зазначити, що в непоодиноких випадках прийом громадян здійснюється протягом всього робочого часу, що в значній мірі сприяє попередженню виникнення скарг.

Слід окремо зазначити, що у громадян часто виникають питання процедурного характеру, які не потребували роз'яснень, а лише деяких уточнень. Так, наприклад питання куди та як подати заяву до суду, які документи необхідні для подачі заяви чи порядок ознайомлення з матеріалами справи і т.д.

Ці та інші питання в основному вирішуються під час прийому громадян керівництвом суду, консультантами суду та канцеляріями суду.

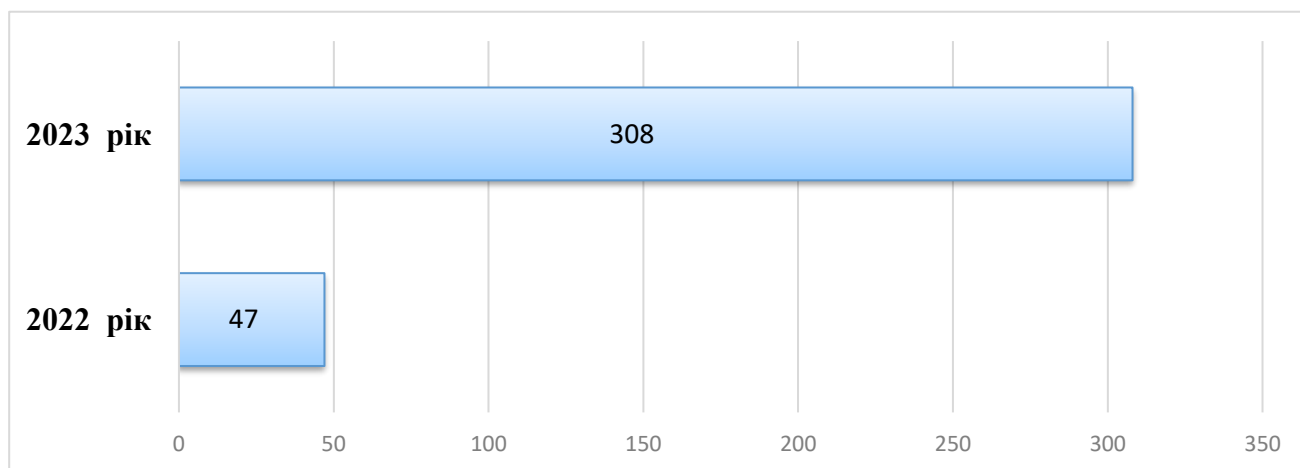
Звернення громадян, що надходять до суду, реєструються в день їх надходження в КП «Д-3» в журналі вхідної кореспонденції, після чого передаються особі відповідальній за ведення діловодства за зверненнями громадян. Відомості по кожному зверненню громадян, які надійшли до суду, заносить до журналу реєстрації звернень громадян (№ за номенклатурою 09-

04), адвокатські запити вносяться до журналу реєстрації адвокатських запитів (№ за номенклатурою 09-16).

Після реєстрації звернення, відповідальною особою проводиться візування документа, після чого голова суду встановлює особисту резолюцію та термін виконання документа.

За 2023 рік в провадження Червонозаводського районного суду м. Харкова надійшло – 308 звернень, що у порівнянні з 2022 роком більше на 261 звернення. Залишок з минулого періоду склав 0 звернень, тобто всього перебувало на розгляді 308 звернень, у тому числі 286 заяви та 22 скарг.

Динаміка надходження до суду звернень виглядає наступним чином:

Тобто, ми бачимо, що протягом 2023 року спостерігається збільшення кількості звернень, в порівнянні з 2022 роком. Це пов'язано з тим, що у зв'язку з неможливістю судом здійснювати правосуддя під час воєнного стану у період з березня 2022 року по листопад 2022 року підсудність Червонозаводського районного суду м. Харкова була передана Ленінському районному суду м. Полтави на виконання розпорядженням Верховного Суду від 10.03.2022 №4/0/9-22. Також, збільшення кількості звернень пов'язано з тим, що Вища Рада Правосуддя рішенням від 20.04.2023 № 399/0/15-23 змінила територіальну підсудність судових справ Куп'янського міськрайонного суду Харківської області на Червонозаводський районний суд м. Харкова.

Статистичні дані щодо розгляду звернень громадян за 2023 рік у порівнянні з 2022 роком, наведені в таблиці №1.

Таблиця № 1

Періоди звітності	Залишок звернень на початок звітного періоду	Надійшло звернень за звітний період	Всього	У тому числі			Звернення, що надійшли від (з гр. 3)					Строки розгляду звернень (з гр. 3)					Залишок нерозглянутих звернень	
				Заяв, пропозицій	Скарг		Громадян	Народних	Вищих органів	Юридичних	Інших осіб	Усього розглянуто	У тому числі					
					Всього	З них повторних							До 5 діб	До 15 діб	До 30 діб	До 45 діб		більше 45 діб
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	
Попередній аналогічний звітний період	2	47	49	46	1	0	38	0	0	9	0	48	20	16	12	0	0	1
Звітний період	0	308	308	286	22	0	221	0	0	87	0	308	160	85	63	0	0	0

У структурі звернень, які надійшли до Червонозаводського районного суду м. Харкова за 2023 рік, переважають заяви – 93 %, скарги – 7%.

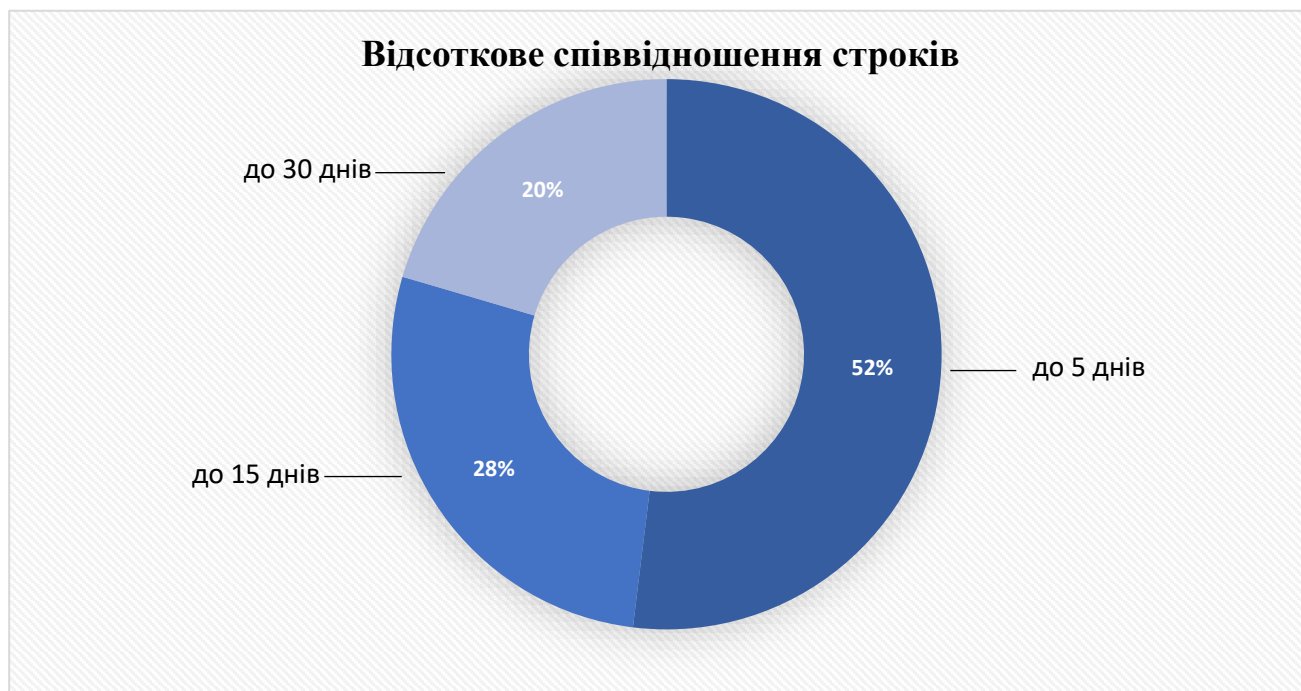
За 2023 рік значна кількість звернень громадян надійшли до суду електронною поштою (на офіційну адресу суду) та шляхом заповнення на офіційному веб-сайті суду електронної форми звернення громадян, запиту на отримання публічної інформації. Так, на електронну адресу суду за 2023 рік надійшло 175 звернень громадян.

Зазначимо, що основна кількість звернень подані особисто заявниками. Однак до Червонозаводського районного суду м. Харкова у 2023 році надходили звернення громадян направлені для розгляду, в межах повноважень суду, Державної судової адміністрації України, Територіального управління Державної судової адміністрації України в Харківській області, Харківського апеляційного суду.

За результатами розгляду звернень громадян, судом надано відповіді на 308 звернень, які були розглянуті в наступні терміни:

- до 5 днів – **160** звернень, що у порівнянні;
- до 15 днів – **85** звернень, що у порівнянні;
- до 30 днів – **63** звернення, що у порівнянні;
- до 45 днів – 0 звернення, що у порівнянні;
- більш 45 днів – 0 звернень;
- залишок нерозглянутих звернень – 0.

На діаграмі показано відсоткове співвідношення строків, протягом яких були розглянуті звернення та скарги:

Також, відповідно до Закону України «Про доступ до публічної інформації» та Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», судом розглянуто **47 інформаційних запитів** що у порівнянні з 2022 роком **більше на 20** та **58 адвокатських запити**, що у порівнянні з 2022 роком **більше на 48**.

Варто зауважити, що громадяни не зовсім вірно розмежовують за змістом звернення та запити на доступ до публічної інформації. Відрізняються вони між собою, в першу чергу, за змістом.

Часто автори називають свої звернення «запитами про доступ до публічної інформації» умисно, не маючи на меті отримання доступу до публічної інформації, а лише задля скорочення строків їх розгляду, оскільки Законом України «Про доступ до публічної інформації»

передбачено розгляд запиту протягом 5 робочих днів, а Закон України «Про звернення громадян» для розгляду заяв, скарг та пропозицій встановлено місячний строк.

Іноді, заповнюючи форму запиту про доступ до публічної інформації, запитувачі просять повідомити інформацію, яка не має ознак публічної.

У формах для запитів на отримання публічної інформації в деяких випадках громадяни оформлюють процесуальні заяви про видачу копії рішення суду, про повідомлення дати призначення справ до розгляду або результатів розгляду.

З метою унеможливлення порушення термінів виконання завдань, поставлених в процесі розгляду звернень громадян, впродовж звітнього періоду, здійснювався контроль за строками надання відповідей головою суду, керівником апарату та їх заступниками.

Окрему категорію звернень становлять заяви про повернення помилково або надміру зарахованих до бюджету зборів, платежів та інших доходів бюджету. При надходженні таких заяв суд користується положеннями Закону України «Про судовий збір» (із змінами і доповненнями), Наказу Міністерства фінансів України № 787 від 03.09.2013 «Про затвердження Порядку повернення коштів, помилково або надміру зарахованих до державного та місцевих бюджетів» (із змінами та доповненнями), Постанови Національного банку України № 22 від 21.01.2004 «Про затвердження Інструкції про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті» та наказу Міністерства фінансів від 08.12.2021 р. № 647 Про затвердження Змін до Порядку повернення (перерахування) коштів, помилково або надміру зарахованих до державного та місцевих бюджетів.

Всі заяви про повернення помилково сплачених коштів судового збору реєструються в автоматизованій системі документообігу суду.

Після реєстрації заяви здійснюються наступні дії.

Перевіряється наявність наступних документів:

- заява від юридичної чи фізичної особи (або представника) адресована голові чи керівнику апарату суду з проханням винести подання про повернення помилково сплачених коштів судового збору;
- виключно оригінал або банківська копія документа про оплату судового збору;
- копія паспорта та копія ідентифікаційного коду особи, яка є платником за відповідним документом про оплату судового збору;
- копія довіреності, якщо заява подається представником фізичної чи юридичної особи.

Після перевірки наявності всіх необхідних документів, здійснюється перевірка реквізитів оплати судового збору. Крім того перевіряється сам документ про оплату по формі на відповідність до вимог чинного законодавства (Постанова Національного банку України № 22 від 21.01.2004 «Про затвердження Інструкції про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті»).

Через комп'ютерну програму «Д-3» обов'язково перевіряється наступна інформація:

- виписки щодо надходження коштів судового збору на відповідний рахунок від платника за відповідною квитанцією;
- відсутності в провадженні суду з моменту сплати коштів по теперішній час будь-яких заяв, де є підтвердженням належної оплати судового збору даний документ про оплату.

Перевірка здійснюється обов'язково за номером та датою документа про оплату.

Після здійснення перевірок всіх документів готується супровідний лист з додатками за підписом керівника апарату суду і направляється за належністю до територіального управління Державної судової адміністрації України у Харківській області.

За 2023 рік до Червонозаводського районного суду м. Харкова надійшло 28 заяв про повернення помилково або надміру зарахованих до бюджету зборів. За кожною заявою, з урахуванням розумних строків, сформовано пакет документів на повернення судового збору та направлено за належністю до територіального управління Державної судової адміністрації України у Харківській області.

Відповідна кількість поданих заяв про повернення помилково або надміру зарахованих до бюджету зборів обумовлена тим, що заявники не подавали позовів до Червонозаводського районного суду м. Харкова після повномасштабного вторгнення РФ на територію України, в той час коли судовий збір було сплачено, але деякими судами не здійснювалось правосуддя.

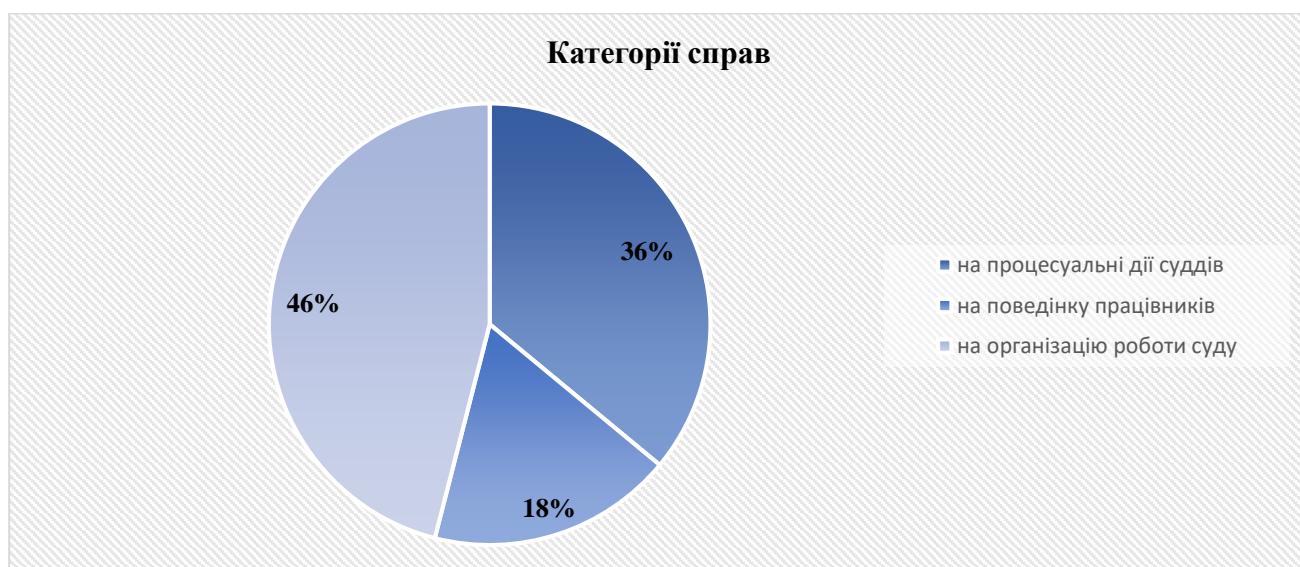
Статистичні дані щодо кількості скарг та їх категорій за 2023 рік у порівнянні з 2022 роком, наведені в таблиці №2.

Таблиця №2

Звітні періоди	Скарги на процесуальні дії суддів		Скарги на поведінку працівників суду		Скарги на організацію роботи суду	Інше
	Всього	У т.ч. на тяганину з розгляду справ	Всього	У т.ч. суддів		
Попередній аналогічний звітний період	0	0	1	0	0	0
Звітний період	8	6	4	0	10	0

За категоріями (підставами звернень) скарги поділяються:

- на процесуальні дії суддів всього – 8 скарг (36 %), у тому числі на тяганину з розгляду справ – 6 скарг;
- на поведінку працівників суду – 4 скарги (18 %), у тому числі на поведінку суддів – 0 скарг;
- на організацію роботи суду – 10 скарг (46 %).

За 2023 рік до Червонозаводського районного суду м. Харкова надійшло 8 – скарг на процесуальні дії суддів, з них 6 – на тяганину з розгляду справ, 4 – скарги на поведінку працівників суду та 10 – скарг на організацію роботи суду.

Головною причиною, що зумовлює надходження скарг на дії суддів залишається відсутність зворотного зв'язку судді зі сторонами по справі, відсутність інформації щодо руху справи.

Аналіз розглянутих звернень та відповідей на них свідчить про те, що, в основному, обґрунтованими є звернення, які стосуються перевищення встановлених законом термінів розгляду справ та зволікання у видачі процесуальних документів.

Разом з тим, невдоволеність результатом розгляду справи зумовлює зазначення у скаргах вимоги про притягнення судді до дисциплінарної відповідальності або й кримінальної відповідальності за винесення завідомо незаконного, на думку скаржників, рішення.

Під час особистого прийому чи у письмових зверненнях до голови суду громадяни розраховують на його особисту участь у розгляді справи та вплив на суддів, включаючи можливе звільнення з посади чи взяття розгляду справ під особистий контроль. Проте, значна частина звернень містить питання, що виходять за межі повноважень голови суду.

Заявникам роз'яснюються положення Закону України «Про судоустрій і статус суддів» щодо незалежності суддів від будь-якого незаконного впливу, здійснення правосуддя на основі Конституції і законів України, заборони втручання у здійснення правосуддя чи впливу на суд або суддів у будь-який спосіб.

Поширеною причиною, яка викликає надходження численних скарг, є порушення судами процесуальних строків призначення справ до розгляду, безпосередньо розгляду, строків видачі копій судових рішень.

Тим не менш, результати перевірки звернень свідчать про те, що випадки порушення строків розгляду справ зазвичай ініційовані самими сторонами, їх представниками або адвокатами, а також можуть бути обумовлені відсутністю головуючого судді через відпустку або у зв'язку з лікарняним. У більшості таких випадків причини є об'єктивними. В окремих ситуаціях факти порушення процесуальних строків знаходять своє підтвердження, але судді пояснюють це великим обсягом роботи, що, безумовно, є обґрунтованим.

Щодо оскарження дій працівників суду, іноді трапляються непоодинокі випадки, коли подана в скарзі інформація не відповідає дійсності, наприклад негайно видати копію рішення суду або надати письмові роз'яснення на звернення. Проте під час розгляду таких скарг виявляється, що в справі є підтвердження того, що особа вже отримала копію документу, що підтверджується її розпискою або поштовим повідомленням про вручення.

Також часто причиною оскарження дій працівників апарату суду є недостатня обізнаність громадян з нормами діючого законодавства. Це може призвести до подання необґрунтованих вимог учасниками процесу, які працівники апарату не можуть виконати через відсутність будь-яких законних підстав для таких вимог. У таких випадках роз'яснюються норми законодавства, а також здійснюється перевірка інформації, поданої в скарзі, з метою встановлення фактичного стану справи.

Більшість скарг, які надійшли до Червонозаводського районного суду м. Харкова в 2023 року пов'язані з недотриманням, на думку скаржників, розумних строків виконання своїх обов'язків працівниками суду. В свою чергу апарат Червонозаводського районного суду м. Харкова, у зв'язку з великим навантаженням, виконує свої обов'язки належним чином з дотриманням розумних строків на скільки це є можливим, адже відповідно до частини сьомої статті 147 Закону України «Про судоустрій і статус суддів», враховуючи неможливість судами здійснювати правосуддя під час воєнного стану, рішенням Вищої ради правосуддя від 20.04.2023 № 399/0/15-23 змінена територіальна підсудність судових справ Куп'янського міськрайонного суду Харківської області на Червонозаводський районний суд м. Харкова.

Заходи, які вживались судом з метою усунення недоліків в роботі за 2023 рік

Здебільшого відповіді на звернення громадян і юридичних осіб є інформаційними, проте разом з цим проводяться службові розслідування та перевірки з приводу скарг на порушення строків розгляду справ і організацію роботи суду. Результати цих заходів надсилаються письмово заявникам. Цей метод роботи є найбільш дієвим і продуктивним, оскільки заявники та скаржники отримують повну інформацію, що унеможливує повторні звернення до суду з тими ж питаннями.

В сучасних умовах серед найважливіших пріоритетів державної діяльності слід відзначити забезпечення та захист прав і свобод людини й громадянина, вдосконалення та реалізацію відповідних правових форм і механізмів. Право на звернення до державних органів є одним з найважливіших та фундаментальних прав людини й громадянина, що закріплено Конституцією України та іншими законами.

Слід зауважити, що з метою більшої поінформованості відвідувачів Червонозаводського районного суду м. Харкова на першому поверсі будівлі суду після проведеного ремонту обладнано інформаційні стенди, на яких, зокрема, розташована інформація щодо порядку обрахування та сплати судового збору, реквізити, на які потрібно сплачувати судовий збір, списки справ, призначених для розгляду в поточний день. Роз'яснено порядок отримання процесуальних документів в електронному вигляді через систему «Електронний суд». Відвідувачі суду можуть скористатися зразками типових заяв та клопотань, розміщених на столах перед канцеляріями суду.

Для покращення доступу до отримання публічної інформації Червонозаводським районним судом м. Харкова постійно наповнюється необхідною актуальною інформацією сайт <https://cz.hr.court.gov.ua/sud2035/>. У розділі «Новини» розміщуються всі основні моменти діяльності суду, розділ «Громадянам» містить перелік справ, призначених до розгляду, умови доступу громадян до публічної інформації, зразки процесуальних документів.

У зв'язку із введенням в Україні воєнного стану 24.02.2022 та для запобігання загрози життю та здоров'ю суддів та учасників судового процесу у період воєнного стану, доступ до інформації про суддів Червонозаводського районного суду м. Харкова тимчасово призупинено. Суди здійснюють правосуддя в безперебійному режимі в умовах відсутності загрози життю та здоров'ю учасників справи.

Голова суду постійно організовує збори суддів на яких обговорюються процесуальні питання здійснення судочинства, організаційні питання роботи суду, суддів та інші питання.

Керівником апарату суду проводяться оперативні наради на яких обговорюються накази ТУ ДСА в Харківській області або інших установ, організацій та здійснюється обговорення інших питань, які порушуються у зверненнях громадян.

Заступником керівника апарату суду постійно проводяться заняття з секретарями судових засідань та помічниками суддів, щодо основних аспектів роботи у КП «Д-3», обговорюються проблемні питання та шляхи їх вирішення, обговорюються питання внутрішнього трудового розпорядку, правил поведінки державного службовця та з інших питань.

Окрім того з працівниками апарату суду періодично проводяться заняття по вивченню Інструкції з діловодства в місцевих та апеляційних судах та діючого законодавства, здійснюється перевірка передачі справ до канцелярії суду відповідно до встановлених строків, з метою попередження пропущення строків пред'явлення рішень до виконання.

Матеріали справи видаються на вимогу сторони у справі та документів, підтверджуючих особу громадянина. Під час ознайомлення з матеріалами справи обов'язково присутній працівник апарату суду (секретар судового засідання, помічник судді або секретар канцелярії).

Голова суду контролює діяльність апарату суду.

Розгляд справ по яким підсудні утримуються під вартою перебувають на особистому контролі голови суду.

Особа, яка відповідальна за розгляд звернень громадян (консультант суду Елеонора Ляпун), здійснює реєстрацію і належне оформлення звернень громадян, а також здійснює перевірку та своєчасний розгляд звернень громадян.

Керівник апарату

Вик. Елеонора Ляпун
0968081923

Олександр ВОРОНІН